

Oplegvel Informatienota

Portefeuille mr. B. B. Schneiders
Auteur Dhr. J.A.M. Lubbers
Telefoon 5113815 E-mail: jlubbers@haarlem.nl
VVH/VHR Reg.nr. 2009/63954
bijlage
B & W-vergadering van 14 april 2009

Onderwerp

Handhavingsbeleid Coffeeshops

DOEL: Informeren

Op grond van artikel 13b van de Opiumwet is de burgemeester bevoegd om bestuursdwang toe te passen indien in woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is. Ter uitoefening van deze bevoegdheid heeft de burgemeester handhavingsbeleid voor coffeeshops vastgesteld.

B&W

1. Het college neemt kennis van de 'Handhavingsbeleid Coffeeshops'.
2. De betrokken coffeeshophouders worden geïnformeerd; de media ontvangen een persbericht.
3. Het college informeert de commissie Bestuur over dit onderwerp.

INFORMATIENOTA

Onderwerp: Handhavingsbeleid Coffeeshops

Inleiding

Op grond van artikel 13b van de Opiumwet is de burgemeester bevoegd om bestuursdwang toe te passen indien in woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.

In bezwaar- en beroepsprocedures tegen de sluiting van twee coffeeshops in verband met overschrijding van de maximaal toegestane handelsvoorraad, is het ontbreken van schriftelijk vastgelegd en bekendgemaakt handhavingsbeleid voor coffeeshops ter discussie gesteld door coffeeshophouders.

Kernboodschap

Door de vaststelling en bekendmaking van dit handhavingsbeleid kan de burgemeester éénduidig, volhardend en consequent handhaven tegen overtredingen van het 'Beleid Coffeeshops'. Met dit handhavingsbeleid voor coffeeshop beoogt de burgemeester de handhaving van het coffeeshopbeleid flink aan te scherpen. In het handhavingsbeleid worden stevige sancties verbonden aan overtredingen van het coffeeshopbeleid. Met de duur van de sluiting geeft de burgemeester uitdrukking aan de ernst van de overtreding. Verkoop aan minderjarigen, aanwezigheid van harddrugs en criminele activiteiten zijn overtredingen, welke sluiting variërend van 6 maanden tot een jaar tot gevolg heeft.

Consequenties

Door de vaststelling en bekendmaking van dit handhavingsbeleid voor coffeeshops verkeren coffeeshophouders niet langer in onzekerheid over de precieze gevolgen die door de burgemeester worden verbonden aan overtredingen van het Beleid Coffeeshops.

Vervolg

De 'Handhavingsbeleid Coffeeshops' treden inwerking nadat deze zijn gepubliceerd in de Stadskrant. Tevens zal een exemplaar van dit handhavingsbeleid worden toegestuurd aan de coffeeshophouders.

Bijlagen

Handhavingsbeleid Coffeeshops

HANDHAVINGSBELEID COFFEESHOPS

Inleiding

Naar aanleiding van de sluiting van twee coffeeshops voor de duur van zes en twaalf maanden in verband met een flinke overschrijding van de maximaal toegestane handelsvoorraad, is het ontbreken van schriftelijk vastgelegd en bekendgemaakt handhavingsbeleid voor coffeeshops ter discussie gesteld door coffeeshophouders. Hierdoor zouden coffeeshophouders in onzekerheid verkeren over de precieze gevolgen die door de burgemeester worden verbonden aan overtredingen van het Beleid Coffeeshops.

De bestuursrechter heeft geoordeeld dat vanuit het oogpunt van rechtszekerheid sterk de voorkeur geniet om schriftelijk handhavingsbeleid vast te leggen en bekend te maken. Ook de bezwaarschriftencommissie van de Gemeente Haarlem heeft deze aanbeveling gedaan die door de burgemeester is overgenomen.

Dit Handhavingsbeleid is alleen van toepassing op coffeeshops waar het gebruik en de verkoop van softdrugs wordt gedoogd op grond van de Haarlemse nota 'Beleid Coffeeshops' van 11 mei 1999. Voor lokalen waar het gebruik en de verkoop van softdrugs niet wordt gedoogd is separaat beleid vastgesteld door de burgemeester ter handhaving van de Opiumwet.

Bevoegdheid en verantwoordelijkheid burgemeester

De burgemeester is op grond van artikel 174 van de Gemeentewet belast met het toezicht op de voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven. De burgemeester is op grond van artikel 172 van de Gemeentewet verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde. Om aan deze verantwoordelijkheid uitvoering te kunnen geven, beschikt de burgemeester over een aantal bevoegdheden in de Gemeentewet, de Opiumwet en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Deze notitie gaat over de bevoegdheid van de burgemeester op grond van artikel 13b van de Opiumwet om handhavend op te treden tegen overtredingen van het Beleid Coffeeshops op basis van de sluitingscriteria.

Beleid Coffeeshops

In de nota Beleid Coffeeshops van 11 mei 1999 zijn in bijlage 1 sluitingscriteria opgenomen ter handhaving van dit gedoogbeleid voor coffeeshops. Tevens is in het gemeentelijk coffeeshopbeleid bepaald dat afhankelijk van de ernst van het geval een coffeeshop kan worden gesloten met onmiddellijke ingang, danwel na een voorafgaande waarschuwing door de burgemeester. De duur van de sluiting is volgens dit beleid eveneens afhankelijk van de ernst van de omstandigheden. Dit impliceert dat de burgemeester zijn bevoegdheid tot sluiting zo kan aanwenden dat niet alleen definitieve sluiting mogelijk is, maar dat de sluiting ook aan een bepaalde termijn kan worden gebonden. Met het oog op rechtszekerheid verdient het wel de voorkeur om de sluitingstermijnen per overtreding van het gemeentelijk coffeeshopbeleid nader te specificeren in schriftelijk vastgelegd en bekendgemaakt handhavingsbeleid. Dit handhavingsbeleid is een supplement bij de nota 'Beleid Coffeeshops' van 11 mei 1999 en dient te worden aangemerkt als beleidsregels zoals bedoeld in artikel 4:81 Awb.

Horecasanctiebeleid

Coffeeshops verstrekken naast softdrugs ook alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse. Coffeeshops zijn in het Beleid Coffeeshops gedefinieerd als horecabedrijven die vallen onder het regime van artikel 49 van de APV. Artikel 49 van de APV schrijft voor dat horecabedrijven die alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse verstrekken hiervoor een verlov van de burgemeester moeten hebben. Derhalve vallen coffeeshops ook onder de werking van het horecasanctiebeleid. Overtredingen van de voorwaarden verbonden aan de openingstijden voor horecabedrijven worden gehandhaafd via het horecasanctiebeleid. Overtredingen van het Beleid Coffeeshops worden gehandhaafd via het Handhavingsbeleid Coffeeshops op grond van artikel 13b van de Opiumwet.

Controle

Alle gedoogde coffeeshops worden vier keer per jaar gecontroleerd door de politie op de naleving van de gedoogcriteria. Daarnaast worden enkele coffeeshops per jaar intensief gecontroleerd op o.a. de maximaal toegestane handelsvoorraad van 500 gram. Omdat de wijze van controleren in juridische procedures ter discussie is gesteld, mag er geen enkele onduidelijkheid over bestaan dat de politie bij deze controles de aanwezige handelsvoorraad minutieus weegt. Deze wijze van controleren vergt veel capaciteit, waardoor het niet mogelijk is om alle coffeeshops jaarlijks op zulke intensieve wijze te controleren. Het is de bedoeling dat deze controles worden verspreid over meerdere jaren.

Bestuursdwang

Het toepassen van bestuursdwang is erop gericht de overtreding te beëindigen en beëindigd te houden. Bestuursdwang wordt uitgeoefend in de vorm van sluiting van de coffeeshop.

De burgemeester kan in voorkomende gevallen de politie machtigen om namens hem het lokaal te sluiten. Het geven van een termijn waarbinnen belanghebbende de tenuitvoerlegging kan voorkomen door zelf maatregelen te treffen is niet aan de orde vanwege de inbreuk op de openbare orde door overtreding van het coffeeshopbeleid. Vanwege de inbreuk op de openbare orde door de gepleegde overtredingen kan een sluiting een spoedeisend karakter hebben. Bij onverwijlde spoed behoeft ook geen begunstigingstermijn te worden geboden.

Vanwege het spoedeisende karakter van de bevolen sluiting is het niet mogelijk om de motivering van de sluiting onmiddellijk op schrift te stellen. Eveneens is het niet mogelijk om belanghebbende ondernemer(s) in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze kenbaar te maken. Derhalve zal de coffeeshophouder op korte termijn na de bevolen sluiting in de gelegenheid worden gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Het streven is erop gericht om binnen veertien dagen na de sluiting de motivering van dit besluit op schrift te stellen en aan belanghebbenden uit te reiken of toe te zenden.

De burgemeester hanteert voor de handhaving van overtredingen van de sluitingscriteria uit het Beleid Coffeeshops de volgende sluitingstermijnen:

1. Harddrugs

- 1.1 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van één jaar, indien daar een middel als bedoeld in lijst I wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is. Tevens komt de gedoogstatus voor de coffeeshop te vervallen.

2 Overschrijding maximaal toegestane handelsvoorraad

- 2.1 De coffeeshop krijgt een schriftelijke waarschuwing indien er tussen de 500 gram en 1000 gram handelsvoorraad wordt aangetroffen;
- 2.2 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van één maand indien er tussen de 1.000 gram en 5.000 gram handelsvoorraad softdrugs wordt aangetroffen;
- 2.3 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van drie maanden indien er tussen de 5.000 gram en 10.000 gram handelsvoorraad softdrugs wordt aangetroffen;
- 2.4 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van zes maanden indien er tussen de 10.000 gram en 25.000 gram handelsvoorraad softdrugs wordt aangetroffen;
- 2.5 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van negen maanden indien er tussen de 25.000 gram en 50.000 gram handelsvoorraad softdrugs wordt aangetroffen;
- 2.6 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van twaalf maanden indien er meer dan 50.000 gram handelsvoorraad softdrugs wordt aangetroffen;
- 2.7 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor een langere duur bij een nieuwe overschrijding van de maximaal toegestane handelsvoorraad afhankelijk van de omvang van de overschrijding, zoals omschreven in stap 2.1 tot en met 2.6. Dit kan variëren van sluiting voor één maand tot sluiting voor onbepaalde tijd. Tevens kan de gedoogstatus van de coffeeshop komen te vervallen.

3. Overlast

- 3.1 Indien het woon- en leefklimaat in de naaste omgeving op ontoelaatbare wijze wordt aangetast¹, volgt een gesprek met de coffeeshophouder teneinde de overlast te beëindigen;
- 3.2 Indien de coffeeshop voor de tweede keer het woon- leefklimaat in de naaste omgeving op ontoelaatbare wijze aantast wordt de coffeeshop schriftelijk gewaarschuwd;
- 3.3 Indien de coffeeshop voor de derde keer het woon- leefklimaat in de naaste omgeving op ontoelaatbare wijze aantast, beveelt de burgemeester de sluiting voor zes maanden;
- 3.4 Indien de coffeeshop voor de vierde keer het woon- leefklimaat in de naaste omgeving op ontoelaatbare wijze aantast, beveelt de burgemeester de sluiting voor twaalf maanden.

4. Affichering

- 4.1 De coffeeshop krijgt een schriftelijke waarschuwing indien er openlijke en/of opdringerige reclame wordt gevoerd voor het gebruik van of de handel in verdovende middelen;
- 4.2 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van één maand indien het afficheringsverbod voor de tweede keer wordt overtreden;
- 4.3 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van drie maanden indien het afficheringsverbod voor de derde keer wordt overtreden.

¹ Dit is de letterlijke tekst van het sluitingscriterium overlast uit de nota 'Beleid Coffeeshops'.

5 Aanwezigheid van en verkoop aan minderjarigen

- 5.1 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van zes maanden indien softdrugs worden verstrekt aan jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar, danwel indien jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar zich in de coffeeshop bevinden;
- 5.2 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van twaalf maanden indien voor de tweede keer softdrugs worden verstrekt aan jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar, danwel indien jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar zich in de coffeeshop bevinden;
- 5.3 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor onbepaalde tijd indien voor de derde keer softdrugs worden verstrekt aan jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar, danwel indien jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar zich in de coffeeshop bevinden. Tevens komt de gedoogstatus van de coffeeshop te vervallen.

6. Aantasting openbare orde door criminele activiteiten

- 6.1 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van één jaar indien de openbare orde wordt aangetast of dreigt te worden aangetast door criminele activiteiten. Tevens komt de gedoogstatus van de coffeeshop te vervallen.

7. Overschrijding maximaal toegestane verstrekking van 5 gram per dag per klant

- 7.1 De coffeeshop krijgt een schriftelijke waarschuwing indien de maximaal toegestane verstrekking van 5 gram per dag per klant wordt overschreden;
- 7.2 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van één maand indien de maximaal toegestane verstrekking van 5 gram per dag per klant voor de tweede keer wordt overschreden;
- 7.3 De burgemeester beveelt de sluiting van een coffeeshop voor de duur van drie maanden indien de maximaal toegestane verstrekking van 5 gram per dag per klant voor de derde keer wordt overschreden;

Sluiting voor onbepaalde tijd

Sommige (herhaaldelijke) overtredingen van de sluitingscriteria uit het Beleid Coffeeshops (zoals de aantasting van de openbare orde door criminele activiteiten, handel en gebruik van harddrugs, aanwezigheid van en verkoop aan minderjarigen, overschrijding van de maximaal toegestane handelsvoorraad) vormen een dermate ernstige inbreuk op de openbare orde dat de burgemeester het noodzakelijk acht dat deze coffeeshop wordt gesloten voor onbepaalde tijd. Omdat op voorhand moeilijk is te bepalen na verloop van welke periode de openbare orde in deze coffeeshop zal zijn hersteld, wordt deze coffeeshop gesloten voor onbepaalde tijd met een minimum van twee jaar. Zodra naar het oordeel van de burgemeester de openbare orde niet langer vereist dat deze sluiting wordt voortgezet, kan deze sluiting worden opgeheven. Ter bescherming van de openbare orde en het woon- en leefklimaat zal dit verzoek gedaan kunnen worden na het verstrijken van twee jaar sinds deze sluiting is bevolen.

Bevoegdheid Burgemeester

De burgemeester kan in het belang van openbare orde en veiligheid of andere zwaarwichtige redenen gemotiveerd afwijken indien de aard en ernst van de overtreding hiertoe aanleiding geeft. Zo kan bijvoorbeeld de stelselmatige overtreding van de sluitingscriteria of een combinatie van overtredingen aanleiding zijn om af te wijken van bovenstaande sluitingstermijnen.

Daarnaast kan de burgemeester naast de uitoefening van bestuursdwang op grond van artikel 13b van de Opiumwet, ook het verlot voor het verstrekken van alcoholvrije drank voor gebruik ter plaatse op grond van artikel 58 van de APV intrekken.

Verwijtbaarheid Exploitant

Uit jurisprudentie blijkt dat sluiting op grond van artikel 13b van de Opiumwet is bedoeld om de geconstateerde overtredingen te beëindigen en om verdere overtredingen te voorkomen. De sluiting is gericht op herstel van de openbare orde en is niet bedoeld om de ondernemer te straffen. De maatregel heeft niet mede als strekking leed toe te voegen, zodat deze geen punitief karakter heeft en er geen sprake is van een 'criminal charge' in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Vaste jurisprudentie in Opiumwet-zaken is dat de persoonlijke verwijtbaarheid van de ondernemer geen rol speelt bij de vraag of zich een situatie voordoet die tot sluiting van de inrichting noopt.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt inwerking de dag na bekendmaking van dit besluit.

Besluit

Deze beleidsregels vast te stellen ter uitoefening van de bestuursdwangbevoegdheid op grond van artikel 13b van de Opiumwet. Dit besluit wordt aangehaald als 'Handhavingsbeleid Coffeeshops'.

Haarlem, 30 maart 2009

De burgemeester van Haarlem,

Mr. B.B. Schneiders